

Unge stemmer på Fattiggården

"At tale om min historie har faktisk gjort mig eftertænksom, fordi jeg tror de fleste folk kender til deres historie – og så alligevel ikke. Jeg tror, at hvis man snakker om sin historie, kan det give én et mere komplet billede af, hvem man faktisk er."

(Elev, Ringe Kost- og Realskole)

DANMARKS
FORSORGS
MUSEUM del af MUSEUM SYDFYN

Forandringskabende formidling

Hvordan kan unge med anbringelseserfaring med udgangspunkt i deres egne oplevelser formidle historie på et museum – og hvad kan det betyde for dem og for museet? Det var omdrejningspunktet for projektet "Unge stemmer på Fattiggården".

Fra midten af 2023 og et år frem inviterede Danmarks Forsorgsmuseum elever fra Ringe Kost- og Realskole, frivillige fra De Anbragtes Vilkår (DAV) og Svendborgs Ungepanel til at være partnere i et samskabt og eksperimentelt formidlingsprojekt.

Ringe Kost- og Realskole er kostskoletilbud til børn og unge i alderen 11-18 år, der overordnet set er i vanskeligheder omkring skole, familie og kammerater, og hvor deres adfærd indikerer, at deres trivsel og udvikling er truet. Projektet skulle bidrage til at give en indsigt i, hvordan anbringelser uden for hjemmet opleves af unge, i ungeliv generelt og i andre dele af vores sociale hjælpesystem. Alt med udgangspunkt i de unges egne erfaringer og spejlet i forsorgens fortid i rammene af Svendborgs fattiggård.

Projektet blev ledet af Jeppe Wichmann Dam Rasmussen, museumsinspektør, som sammen med AC-medarbejder Line Poulsen stod for kontakten til og samarbejdet med de unge samt den museumsfaglige støtte for de unge ift. udviklingen af de mange formidlingsprodukter. Museumsleder Sarah Smed bistod med sparring undervejs.

Formålet med projektet var at skabe et kreativt og trygt læringsfællesskab med unge i museets regi, hvor de kunne mødes og udvikle formidling, og hvor de samtidig kunne styrke egne kompetencer.

Mange af de unge har udfordringer med lavt selvværd, ensomhed, manglende konstruktive fællesskaber og stigmatisering. Samtidig bærer mange rundt på en fortælling

Unge med og uden anbringelses-erfaring samlet i "Round Tables", som blev filmet på museet.

De unge filmede i Fattiggårdens autentiske miljøer til de historiske film.

om dem selv som "problematiske" og/eller "byrder" for andre i kraft af, at mange gennem flere år har været i kontakt med forskellige sociale myndigheder og har oplevet udfordringer i skole og/eller hjem.

Udgangspunktet for projektet var det formidlingspotentiale, der ligger i at tale om sin egen historie, sine tanker og erfaringer med afsæt i et fælles tredje: Historisk formidling af fortidens skæbner på Fattiggården eller under forsoget. At samarbejde om et projekt med historie som afsæt rummer en særlig styrke, fordi det kan virke enklere, motiverende og frigørende at tale om andre end om en selv. Som en elev i 10. klasse på Ringe Kost- og Realskole, som deltog i projektets 1. fase, selv beskrev det: "Det satte en hel masse tanker i gang i hovedet på mig efterfølgende. Det tændte sgu en form for gnist i mig."

Museet ønskede desuden at skabe rammer, hvor de unge oplevede reel inddragelse. Hvor de havde en afgørende stemme, oplevede at være del af en større fælles historie, og hvor de med deres involvering var med til at skabe ny formidling af og for andre unge samt

museumsgæster i det hele taget i museets regi. Kort fortalt – hvor de oplevede, at deres viden og evner har værdi for andre.

I projektet skabte museet et formidlingsbåret frirum med de unge. Et frirum som genererede nye kreative og involverende måder at formidle og samarbejde på, hvilket både de deltagende unge, de tilknyttede lærere og museets ansatte alle lærte meget af.

"Jeg er blevet sådan lidt klogere på mig selv, fordi jeg har fået sagt nogle ting, som jeg ellers ikke rigtigt har fået talt med nogle om."

(Elev, Ringe Kost- og Realskole)

Proces

Projektet strakte sig samlet over et helt skoleår og var opdelt i to faser.

I projektets 1. fase samarbejdede museet primært med 9. og 10. klasse fra Ringe Kost- og Realskole i udviklingen af en række meget forskellige formidlingsprodukter. I første fase afholdt museet en række møder med unge fra De Anbragtes Vilkår, hvor vi udviklede et formidlingskoncept, som også skulle involvere unge uden anbringelsesbaggrund.

I projektets 2. fase samarbejdede museet især med 7. og 8. klasse fra Ringe Kost- og Realskole, unge fra De Anbragtes Vilkår og med unge fra Svendborg Ungepanel samt historiestuderende fra SDU Odense. To elever fra 10. klasse på Ringe Kost- og Realskole fortsatte desuden samarbejdet med museet i fase 2.

Fase 1

Fra museets side var vi, qua tidligere erfaringer, meget opmærksomme på, hvordan vi skulle introducere projektet for de unge, ofte sårbare, mennesker med anbringelseserfaring men ingen formidlingserfaring. Efter aftale med skolen, så vi frem mod et længere forløb med 10. klasse og et kortere, men betydeligt mere intensivt forløb i 9. klasse.

Vi begyndte i 10. klasse, og for at starte blødt tog vi i første omgang udgangspunkt i mennesker, der har boet på Fattiggården i Svendborg – mennesker som selv havde været anbragt – dog på en anden tid. Det skulle være relaterbart for de unge projektdeltagere, men ikke umiddelbart handle om dem selv – i hvert fald ikke i projektets indledende fase og da først, og udelukkende, hvis de selv havde lyst til det.

Disruption fra dag 1

"Hvorfor skal vi egentlig lave jeres arbejde? Hvornår må vi fortælle vores egen historie?"

(Elev fra 10. kl. på Ringe Kost- og Realskole på projektets første dag)

Til den første workshop med 10. klasse arbejdede eleverne, generelt betragtet, fokuseret, og de havde mange gode ideer til, hvordan Fattiggårdens skæbner kunne formidles til andre unge. Det var tydeligt, at eleverne havde et særligt blik for og interesse i at forklare, hvorfor fortidens skæbner handlede, som de gjorde. Eleverne var ikke blot beskrivende i deres tilgang, men analyserende og reflekterende. Det blev dog også allerede her klart, at eleverne faktisk var

Eleverne stillede sig modigt foran kameraet til de historiske film.

mere interesserede i at få lov til at arbejde med, og fortælle deres egen historie, end de var i de historiske personer.

Mange af de unge i både 9. og 10. klasse gav meget tidligt i forløbet udtryk for, at de syntes, at de her blev præsenteret for en mulighed for at komme til orde på en ny måde. De unge taler med de voksne på skolen om deres udfordringer, følelser, drømme osv., men eleverne var ikke vant til at dele det mere personlige med andre og da slet ikke med det formål at formidle (deres) historie. For eleverne er årsagerne til deres anbringelse, og det liv, der har ført frem til den, langt oftest beskrivelser af problemer i et sprog, som præges af mangeårig kontakt med det sociale hjælpesystem. I samarbejdet arbejdede vi på at skabe perspektivforskydninger, så det erfaringsbaserede og ofte tabubelagte i stedet blev en styrke og et unikt perspektiv.

Fra museets side blev vi meget positivt overraskede over, hvor åbne mange af eleverne var, og hvor stor villighed der var til at fortælle egen historie. Det var selvfølgelig ikke alle, der havde lyst til og mod på det, og det blev på intet tidspunkt fremsat som en betingelse. Set fra museets perspektiv var det dog overraskende, at ønsket om at fortælle sin egen historie for mange af eleverne var så præsent, som det var. Vi sadlede derfor om nærmest fra begyndelsen, hvor der ellers var lagt op til, at eleverne skulle bruge en del tid på at fordybe sig i nogle af Fattiggårdens skæbner. Det blev, for de fleste, kun til en enkelt dag, hvorefter de arbejdede med deres egen historie, hvilket i øvrigt var helt i projektets ånd. Oplægget fra museet var samarbejde og plads til, at eleverne kunne trække formidlingen i stort set den retning, de havde lyst til.

Den indledende fase – drømmefasen

Ifm. med workshops i 9. og 10. klasse havde eleverne helt konkret mange gode ideer i den indledende drømmefase. Der var fx både tale om at lave en historisk dokumentarfilm om en skæbne fra Fattiggården, som også var anbragt i barndommen - en fremragende

Næstforkvinde Line Andreassen fra *De Anbragtes Vilkår* moderede samtalerne i de filmede "Round Tables"

ide i en drømmefase. Eleverne tillod sig selv at tænke og drømme stort, men tanken om, at den kun var realiserbar, hvis de selv skrev manus, spillede rollerne, optog og redigerede filmen, fik eleverne til at flytte deres fokus over på andre ideer.

Ideerne var meget forskellige. Gruppen, som gerne ville lave en historisk dokumentarfilm, besluttede sig i stedet for at udvikle deres egen podcast. Det samme gjorde en anden gruppe, så der nu var to podcasts under udvikling med eleverne som værter og fortællere. Podcastene skulle handle om, hvorfor man bliver anbragt samt, hvordan det er at være anbragt på en kostskole. I 9. klasse arbejdede to grupper også med lyd. En gruppe skrev omhyggeligt en række relevante spørgsmål. Den ene halvdel af spørgsmålene var til en voksen, som havde været i familiepleje som barn, og den anden halvdel var til en plejeforælder. En pige valgte, at hun ville interviewe fire mennesker, som alle selv havde været eller var anbragt. En dreng ville lave kunst. To piger ville lave en film, hvor de fulgte i fodsporene på en ung pige, som var anbragt i begyndelsen af 1900-tallet. En anden gruppe ville holde foredrag og lave rundvisninger på museet for jævnaldrende, hvor fokus skulle være, hvordan det er at være anbragt med udgangspunkt i deres egen historie. En tredje gruppe ville lave en skattejagt på museet, hvor man ved at svare på spørgsmål, der knyttede sig til en historie, kunne vinde en

præmie. Historien bygger på en fiktiv person, som i den følgende proces blev skabt ud fra alle tre gruppe-medlemmers oplevelser. Derudover ønskede flere at formidle deres egen historie med tekst og tegninger, og flere udtrykte ønske om at få lov til at holde foredrag for børn og unge, hvor de udelukkende fokuserede på egen historie – et fokus som vi ellers havde planlagt til fase 2, da vi formodede, at eleverne skulle bruge længere tid på at blive klar til det. De pågældende elever brugte tid sammen med museet på at skrive deres livshistorie og på at øve at holde deres foredrag for hinanden. En sidste gruppe tog udgangspunkt i nutidens brug af journalføring og lavede en såkaldt "kognitiv sagsformulering" på en af Fattiggårdens skæbner. En måde at journalføre på som mange af eleverne på Ringe Kost- og Realskole selv skal bidrage til ved at udfylde diverse sammen med deres kontaktperson.

Alle formidlingsprodukterne skulle blive til udstillingen "Unge stemmer på Fattiggården", som senere blev åbnet af eleverne selv ved en fernisering på museet.

Fase 2

I projektets anden fase skulle museet samarbejde med elever, der var yngre end i fase 1. Eleverne gik på daværende tidspunkt i 7. og 8. klasse og var mellem 13 og 15 år gamle. Museet samarbejdede også med

ældre unge: Her primært frivillige fra De Anbragtes Vilkår og Svendborg Ungepanel.

7. og 8. klasse

Lærerne i 7. og 8. klasse havde fulgt projektet fra begyndelsen, og begge klasser besøgte museet og blev vist rundt i sensommeren 2023. På daværende tidspunkt mente lærerne ikke, eleverne var parate til at deltage i projektet, da eleverne lige var blevet sat sammen i klasserne. Men efter at have fulgt projektet blev det besluttet at involvere de yngre elever. Fra begyndelsen blev det betonet fra lærernes side, at museet ville være nødt til at styre processen i højere grad end med 9. og 10. klasse. Lærerne vurderede, at eleverne i 7. og 8. klasse ville have for svært ved at håndtere den samme grad af frihed til selv at bestemme, hvilke formidlingsprodukter de ville lave.

I fællesskab nåede vi frem til to produkter, som skulle skabes i flere fællesskaber:

En "graphic novel", hvor eleverne tegnede og fortalte historier om to børn, som var anbragt i begyndelsen af 1900-tallet.

To film, som eleverne selv skulle tilrettelægge, instruere, indtale og medvirke i, og som skulle fortælle om to mennesker, der både havde været anbragte som børn, men også været indlagt på Fattiggården i Svendborg.

Vi inviterede to professionelle formidlere til at afholde workshops for eleverne på museet og på kostskolen, hvor de skulle give eleverne redskaberne til at tegne og fortælle:

- Laura Pimental Da Silva som er forfatter, foredragsholder og forlagsejer – og selv tidligere anbragt.
- Jeanett Brahe, som er illustratør.

Det var tydeligt, at nogle elever var mere interesserede i at tegne og fortælle, mens andre var mest interesserede i at lave film, men vi fik nogle fælles, ret ambitiøse, mål at arbejde os henimod, og der blev talt en del om, hvor fedt det ville komme til at se ud på

elevernes cv, at de nu både var forfattere og filminstruktører.

DAV og Svendborg Ungepanel

Sammen med unge fra De Anbragtes Vilkår udviklede vi et round table-format. Formatet er kendt fra bl.a. YouTube, men er i princippet en filmet paneldebat, hvor man sætter en gruppe mennesker sammen, som ikke kender hinanden og beder dem om at tale om et bestemt emne.

I projektets Round Tables er det to unge med anbringelseserfaring og to unge uden anbringelseserfaring, der mødes og taler sammen om emner, som er relevante for alle unge.

Det blev til fire film, som kan ses på museets YouTube-kanal og opleves i udstillingen "Unge stemmer på Fattiggården" sammen med de øvrige produkter, som blev skabt af de unge i projektet.

At fylde 18 år:

<https://www.youtube.com/watch?v=b8aoGNP5Csc>

Skolegang:

https://www.youtube.com/watch?v=xQF8o_GzV0Q

Sociale relationer:

<https://www.youtube.com/watch?v=wh5XeIU6KZU>

At flytte hjemmefra:

<https://www.youtube.com/watch?v=1WUEVil48GA>

I filmene bliver det meget tydeligt, at anbringelser har konsekvenser, der rækker langt ind i voksenlivet og ikke blot er noget, "der sker", når man er et barn.

At samskabe en udstilling

De unge, som kuraterede udstillingen og skabte dens indhold, har haft forskellige tilgange til indholdet.

Nogle har ønsket, at du som gæst skal have indblik i deres liv, årsager til deres anbringelse og hverdag på Ringe Kost- og Realskole.

Andre har ønsket at bruge deres personlige erfaringer til at give dig nye perspektiver på historiske personers liv. Personer, som har været "indlagt" på Fattiggården i Svendborg. Andre har ønsket at tydeliggøre, hvilke forskelle og ligheder, der er mellem at være anbragt og ikke at være anbragt. Andre igen har ønsket at bryde tabuer.

Udstillingen er meget personlig og udspringer direkte af de unges egne liv. Det er deres tanker og følelser, gæsten oplever.

"Jeg er stolt af det jeg har lavet med de andre, og det er vildt nok, at det udstilles. Jeg er så glad for resultatet."

(Elev fra Ringe Kost- og Realskole)

De unges formidling

Eleverne har bl.a. produceret tre podcasts, som beskæftiger sig med forskellige emner, der relaterer sig til deres eget liv.

En elev har lavet en interviewrække, hvor hun har interviewet en ældre tidligere anbragt, en ung tidligere anbragt, en ung i efterværn samt lederen af et kollegie, der hovedsageligt er for unge i efterværn. Den pågældende leder har selv været anbragt på Ringe Kost- og Realskole i begyndelsen af 1990'erne.

To elever har interviewet en ung kvinde, som har været anbragt i både plejefamilie og på institution om, hvordan hun har oplevet anbringelserne og klippet det sammen med et interview med den ene elevs plejefar, som fortæller om, hvordan det er at være plejeforældre.

Syv elever har skrevet personlige historier om, hvorfor de er anbragt på kostskolen, og hvordan de oplever livet og hverdagen der. Fire af disse fortællinger er blevet lidt mere klassisk museumsformidling og trykt på store pvc-plader med billeder fra kostskolen.

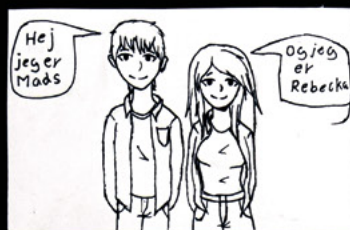
Tre elever har lavet kunst. Den ene har lavet sin egen tegneserieplakat, hvor hun sammen

Stemmingsbillede fra den historiske film om Holger.

To elever valgte at skabe en tegneserie med deres historier om det at være anbragt.
Tegnetalentet kan man ikke tage fejl af.

VORES HISTORIER

med en dreng fra klassen fortæller om livet på kostskolen. En anden elev, en dreng, har lavet et abstrakt kunstværk, som formidler historien om en mand, der som barn var anbragt på en opdragelsesanstalt og sidenhen blev indlagt på Svendborg Fattiggård 30 gange i løbet af en periode på 63 år.

To piger har lavet en såkaldt kognitiv sagsformulering (et pædagogisk værktøj der anvendes på kostskolen). Pigerne lavede den kognitive sagsformulering på Peter Jørgensen, der i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet blev indlagt på Svendborg Fattiggård 27 gange og som ofte kom på kant med anstaltens ansatte. Peter var voldelig og blev kendt som "Fattiggårdens skræk", men han havde også haft en hård barndom med flere anbringelser, og pigerne har især ønsket at forstå, hvorfor Peter var så vred. Det samme spørgsmål ønsker de, at museets gæster skal forholde sig til.

Tre elever har lavet en form for orienteringsløb, hvor andre skoleelever skal sammenstykke et særligt ord ved hjælp af tekster og socialrealistiske spørgsmål om en fiktiv karakter, hvis historie bygger på elevernes egne oplevelser. For at kunne besvare spørgsmålene skal gæsten finde en række tekster rundt omkring på museet. Hver gang de finder en ny tekst, får de en ledetråd, der hjælper dem med at finde den næste tekst.

Historierne i filmene blev stærkt formidlet af eleverne selv, hvor mange viste sig at være dygtige formidlere.

Tre elever har lavet korte dokumentariske film, som er sammenklippet af historiske fotos og korte filmoptagelser, hvor de fortæller historien om den unge pige Marie og om drengene Holger og Carl, der alle tre var anbragte som børn, og alle tre har været på Fattiggården i Svendborg.

Victoria fortæller Carls historie:

<https://www.youtube.com/watch?v=GrpVGqZCoe4>

Holgers historie:

<https://www.youtube.com/watch?v=-ltd81nytF0>

Maries rejse:

<https://www.youtube.com/watch?v=K43Bta5KduQ>

En enkelt elev har lavet 5 gode råd til voksne, som skal arbejde med anbragte og sårbare børn/unge. Den pågældende elev oplister 5 forskellige scenarier, som er baseret på hendes egne erfaringer. Til hvert scenarie giver hun læseren/modtageren nogle forskellige valgmuligheder, som går på, hvordan den voksne, ifølge hende, bør håndtere den konkrete situation.

Sidst, men ikke mindst, har to elever ønsket at formidle direkte til andre mennesker. Den ene har skrevet og øvet sig på at holde et foredrag om sit eget liv. Hun har holdt foredraget på museet for andre unge, medens den anden elev har holdt et oplæg for pædagogstuderende fra UCL Odense.

Alt er blevet faciliteret og båret helt i mål rent kvalitetsmæssigt af museets medarbejdere samt eksterne leverandører, så de unges udstilling kan være noget, de føler sig stolte af at have lavet. Det betyder bl.a., at elevernes tekster er blevet hjulpet på vej af professionelle grafikere og trykt på gode

materialer. At film er blevet slutklippet og optaget af professionelle filmfolk, så alt dermed står skarpt, og elevernes visioner kommer tydeligt til udtryk. At kunstværker er scannet og forstørret, så alle detaljer kommer til deres ret.

De unges udbytte

Et hovedformål med projektet var at undersøge, hvad det at udvikle og skabe formidling kunne have af positiv og udviklende betydning for både de deltagende unge og for museet. I det følgende fortæller lærere, skoleleder og vigtigst - de unge selv.

Elevernes udbytte ifølge lærerne

Vi giver her ordet til de tilknyttede lærere fra Ringe Kost- og Realskole.

"Vi valgte at lade halvdelen af klassen deltage for at give dem en fælles oplevelse ude af klasselokalet - i håbet om at give dem ro til at etablere et fællesskab om noget fælles tredje. Dette må siges at have båret frugt."

"Der har hele vejen igennem været tid til fordybelse i arbejdet, opbakning og hep fra Line og Jeppe, og alle elever har følt sig mødt og lyttet til."

"Vi har haft nogle gode snakke frem og tilbage i bilen, hvor alle har budt ind med egne oplevelser som anbragt reflekteret i de menneskeskæbner, de har stiftet bekendtskab med i projektet. Det er min oplevelse, at de alle har haft en følelse af, at de er en del af noget større end det at være anbragt på Ringe Kost- og Realskole."

"Det har fungeret godt, at vores elever har skullet arbejde med de historiske skæbner. De har hermed kunnet tage afsæt i noget allerede eksisterende og har virkelig haft mulighed for at lære meddigtningens kunst med god hjælp fra forfatter og tegner. De har undervejs været kritiske i forhold til det, de selv har produceret, men meget begejstrede over det, klassekammeraterne har lavet. Alle er MEGET tilfredse med deres færdige tegninger. Der har i hele processen været

Plancher nærstuderer af eleverne til femiseringen af deres fælles udstilling.

en stemning af, at "vi er fælles om det her", hvilket for flere af eleverne har været en ny, og meget positiv, oplevelse."

"Jeg kan se, at de bruger det, de har lært omkring skrive- og tegneprocesser i projektet i deres faglige arbejde tilbage på skolen, og at de har fået en større tro på deres egne evner. Det er en kæmpe sidegevinst."

"Alle elever har gentagne gange givet udtryk for stor glæde ved at skulle være sammen med Line og Jeppe, og disse har i den grad formået at skabe et trygt rum for arbejde og refleksion. Samarbejdet mellem klassens lærere og Forsorgsmuseet har fungeret

godt, og det har som underviser været både lærerigt og givende at deltage."

Ifølge skolelederen

"Ringe Kost- og Realskole har haft den udsøgte fornøjelse at samarbejde med Danmarks Forsorgsmuseum i skoleåret 2023/2024.

Vi modtog i foråret 2023 en invitation fra Danmarks Forsorgsmuseum til, at nogle af vores elever kunne være med til at producere ting til udstillingerne på museet. Tanken var, at eleverne skulle være med til at lave ung-til-ung-formidling.

På skolen har vi ca. 70-75 elever, hvor ca. 75 % af dem er anbragt. Da vi hørte museets tanker om at få anbragte børn og unge til, via museet, at formidle, hvordan det er at være anbragt - med en oplagt kontrast til museets flotte eksisterende udstilling "Anbragt", var vi ikke i tvivl om, at det kunne blive rigtig spændende.

Vi var dog afhængige af, at skolens lærere og især eleverne ville være med og ville være i stand til at se nogle fordele ved at medvirke. Jeppe og Line, der repræsenterede museet i samarbejdet, var fantastisk gode til at præsentere deres tanker for samarbejdet for elever og lærere, og fire klasser har samarbejdet med museet hen over skoleåret. Museet har været enormt inkluderende, rummeligt, anerkendende og især nysgerrigt på, hvordan eleverne kunne se sig selv bidrage. Eleverne fortæller, at de har følt sig mødt og set. At det har været fantastisk at blive lyttet til og blive betragtet som eksperter.

Eleverne har også arbejdet med deres anbringelseshistorie på skolen sammen med deres kontaktpersoner og andre voksne på skolen, men i samarbejdet med museet har det alligevel været anderledes og intenst. Nogle elever har formået at dele rigtig meget af sig selv, gå på opdagelse i deres egen historie på en ny måde, og ved at bruge det til at formidle deres erfaringer til andre, har de fået et nyt blik på deres egen historie. De har fået tid og mulighed for at forholde sig til sig selv og deres familie på en ny måde, og der er nogle tabuer, der er blevet brudt. Det har som skoleleder været rørende at se og følge. Både museet og de voksne fra skolen,

der har fulgt projektet, har været utrolig dygtige til at støtte op om eleverne og hjælpe dem med at balancere viden og følelser i den proces.

Det er lykkedes eleverne at lave mange forskellige bidrag til udstillingen, og der er meget at lære for alle, der ser udstillingen. De har været fantasifulde, legesyge, produktive, idérige og arbejdsomme på hver deres måde, og det har museet skabt rammer for.

Nogle elever har fortalt andre anbragtes historier, og andre har fortalt deres egen. Alle har været stolte af deres slutprodukter, og især de ældste elever har også fået øje på, hvad processen har gjort ved deres selvbillede, og mange af dem har fået en fornyet respekt for sig selv og andre i lignende situationer. Det har været en stærk og særdeles positiv oplevelse for flere af eleverne.

På kostskolen finder eleverne fællesskaber baseret på mange forskellige ting. Nogle er hestepiger, nogle gamere, andre spiller fodbold osv. I dette projekt har de på kryds og tværs af køn, alder og interesser fundet nye positive fællesskaber i at være anbragt."

Ifølge eleverne selv

Vi giver her ordet til nogle af de deltagende elever.

Hvordan har du det med at bruge din egen historie og spejle den i fortiden?

"Det har fået nogle nye følelser frem i mig i forhold til det at være anbragt. Jeg har aldrig rigtig tænkt på, hvor lille jeg var ved første anbringelse, før vi startede samarbejdet med museet."

"Jeg har tænkt meget på, at de blev meget misforstået, og at der ikke var nogen, der hørte deres oplevelse i det."

"Det har gjort mig lidt glad for at kunne fortælle min historie."

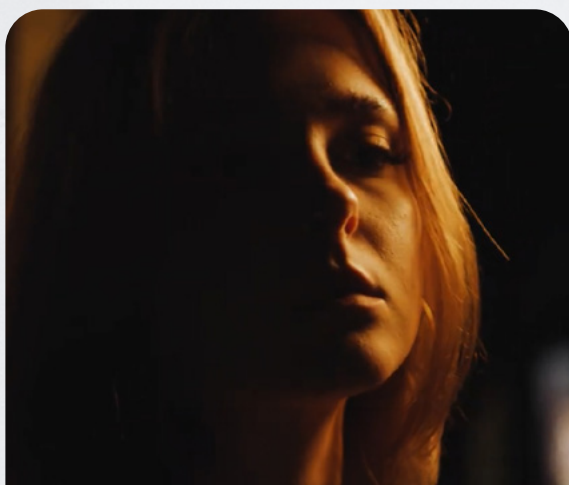
"På en måde er det en lettelse og rart, at der er nogen, der vil høre om det."

"Det har været rart at kunne snakke med nogen om min historie. Det er ikke noget,

jeg rigtig har prøvet før, så hermed åbnede det en masse låger for mig. Fx at jeg huskede flere ting og forstod mere, hvad der var sket med mig efter de voldsomme handlinger, som jeg har været udsat for."

"Jeg har ikke præcist brugt min egen historie; men der er en, der er nær mig, der har fortalt om sig selv og sin historie i et portrætinterview, og det kan godt være lidt grænseoverskridende."

Stillbillede fra en af de historiske film.

"Jeg synes det var en fed oplevelse, og man lærte noget om nogle folk, som har været ude for nogle ting, som man selv kan relatere til."

Har det at deltage i projektet ændret noget i den måde, som du tænker om dig selv på?

"Jeg synes det er fedt, at man har mulighed for at fortælle, hvordan det er at være anbragt som ungt menneske. Jeg føler ikke, at det som sådan har ændret noget ved mig; men jeg håber, at andre anbragte unge ved, at de ikke er alene."

"Det tænker jeg ikke, men det er måske ikke så meget et tabu mere."

"Jeg er blevet klogere; men tror ikke, at det har ændret noget."

"Det hjalp lidt at vide, at andre også har været igennem de ting, som jeg har."

Hvordan har samarbejdet været med museet?

"De, som kom fra museet, var de rareste mennesker. De har hjulpet mig med at indse, at nogle af de ting, som er sket for mig, ikke er min skyld. Og det har fortalt mig, at jeg er

Der lyttes til de andres elevers podcasts i udstillingen.

en stærk kriger. Dette glemmer jeg aldrig, og ord tager jeg ikke for givet."

"Jeppe og Line har været ekstremt vidunderlige mennesker at snakke med. Det er også derfor, jeg sådan har turde at åbne mig op for dem og nogle andre."

"I gjorde det rigtig godt, men måske lidt mere kakao."

"Lige præcis det, I har gjort, har gjort mig ekstrem glad og mere åben omkring det hele. I skal bare blive ved med at være forstående, lyttende, rare og tålmodige. Jeg takker mange gange for, at I gad at høre på og snakke med mig/os."

Hvad tænker du om at have været med i projektet?

"Jeg er stolt af det. Det er noget jeg har brugt meget tid på, og det er blevet mega godt."

"Jeg har fortalt andre om det, og det har lærerne også, fordi det er noget, jeg er stolt over."

"Jeg har lært meget af mine klassekammerater og er blevet et skridt tættere på de personer, der er i min gruppe."

"Man føler sig vel lyttet til."

Se film, produceret af Ringe Kost- og Realskole, hvor to elever og Jeppe fortæller om projektet:

https://www.youtube.com/watch?v=gdMnyHSq_9E

Ifølge en de unge fra De Anbragtes Vilkår

"Det har været et godt projekt at deltage i. Især ift. at være med til at udvikle ideen til filmene. Det gav nemlig noget særligt, at man talte sammen på kryds og tværs. Sammen opdagede vi, at alle vores historier var unikke og forskellige. Uanset om man havde prøvet at være anbragt eller ej. Og det skabte virkelig et unikt rum og en bredere forståelse for, at unge bare er forskellige og ikke kan ses som bare en samlet gruppe."

"Da vi snakkede om at blive 18, var det fedt at høre nogle, der ikke har været anbragt, fortælle om, at man faktisk ikke behøver at have så mange bekymringer, fordi tænk hvis det var sådan på anbringelsesområdet også? Ved at lytte til det, som de andre fortalte, fik man jo forståelse for, at det faktisk godt kan lade sig gøre at skabe en god overgang uden for mange bekymringer, hvis der er en god ungestøtte. At man fx ikke behøver at tænke for meget over, om man kan blive boende. Det ville jo være for fedt, hvis det var sådan."

"Jeg synes virkelig, at det var genialt fundet på med filmene. Kontrasterne bliver virkelig tydelige. Og de giver virkelig et godt billede på

forskellighederne i unges liv, og det er fedt at man kan få formidlet kontrasterne så tydeligt, så alle, der ser filmene, kan forstå det.”

”Jeg oplever generelt, at det er et godt samarbejde med museet. At det føles ligeværdigt. Det er rart, at der er nogle der lytter til en, og at der ikke bliver sat spørgsmålstegn ved, om det man siger er rigtigt eller forkert.”

”Det betyder virkelig meget, at samarbejdet med museet fører til, at der er noget konkret, der bliver ført ud i livet – at man fx kan se filmene osv. Så føler man, at man er blevet taget alvorligt, og at der er blevet handlet på det, man har sagt. Det viser en tillid fra museets side af og det viser: ’Okay de har hørt hvad jeg har sagt, og jeg får lov til at få en stemme, som går videre ud i verden.’”

Klassekammeraternes fortællinger læses grundigt.

”Jeg har det okay med at fortælle noget af min historie i filmene. Men det er nok kun fordi, at jeg er blevet klædt ordentlig på i mit frivillige arbejde i De Anbragtes Vilkår. Det har lært mig at vide, hvor mine grænser er ift. at fortælle noget af min historie til andre.”

”Det er vigtigt, at man forbereder sig godt på, hvad man gerne vil dele noget offentligt. At man fx igennem, hvad det vil sige – på godt og ondt – at fortælle noget om sig selv på fx film. F.eks. hvis det er første gang at man bruger sig selv og sin egen historie. Fx hvis man fortæller noget om ens søskende eller familie også. Så kan man lige tænke over om det føles godt i maven eller ej. Det var virkelig godt, at vi havde tid til at se filmene igennem, så vi var sikre på, at den måde de var filmet og klippet på, var ok med os.”

Museets udbytte

For museet har samarbejdet været enormt værdifuldt, både i formidlings- og udviklingsmæssig forstand. De unges bidrag er nogle af museets mest autentiske, personlige og relevante formidlingsprodukter. Deres fortællinger er direkte og uden omsvøb, hvilket tydeligt har afspejlet deres behov for at blive set og hørt på en ny måde. Mange af de unge greb muligheden med begge hænder og lagde meget af sig selv i projektet.

Museet har i længere tid ønsket at samarbejde med unge med anbringelseserfaringer. Det har dog krævet en grundig forberedelse, da mange af disse unge befinder sig i sårbare positioner, hvilket stiller store krav til hensyn og ansvar. Gennem dette projekt har vi høstet værdifulde erfaringer og opbygget redskaber, som i høj grad skyldes de unges åbenhed og vilje til at indgå i samarbejdet.

Samarbejdet med unge, hvoraf de fleste endnu ikke er myndige, indebærer naturligt en række udfordringer. Det kan være risikoen for re-traumatisering, at dele noget, der er tabubelagt, eller at knytte sig til mennesker, der senere forsvinder ud af ens liv. Mange unge kan også have et stærkt ønske om at bidrage, men mangler måske mod, overskud eller de rette ord til at udtrykke sig. Af disse grunde har det været afgørende for museet

Unge uden anbringelseserfaringer lyttede opmærksomt til de andre unges fortællinger om at det være ung og anbragt uden for hjemmet.

INTRO

En kognitiv sagsformulering er en formulering man bruger til at lave et systematisk overblik over barnet og barnets udfordringer mm.

En kognitiv sagsformulering er noget mange pædagoger bruger til at beskrive et barns eller et ungt menneskes situation.

Hvem er vi

Vi er to piger fra Ringø Kost- og Realskole. Vi går i 10. klasse og er 16 år. Vi har valgt at lave en kognitiv sagsformulering på Peter Jørgensen, da vi kan relatere til nogle af de ting han gjorde, og desigennem prøve at forstå ham og hans valg i livet.

Peters kognitive sagsformulering

<h3 style="margin: 0;">Positive påvirkninger</h3> <p>Viljestærk - Når han sætter sig for at gøre noget, så gør han det.</p> <p>Vedholdende - Han kommer ALTID tilbage til Fattiggården.</p> <p>Kreativ - Finder altid en kreativ måde han kan genere autoriteter på.</p>	<h3 style="margin: 0;">Fakta</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Født 1875 • Som 8-årig har han været anbragt i 2 plejefamilier • Indlagt på Fattiggården 27 gange • Dømt for 23 forskellige kriminelle handlinger • Har en datter, som han ikke har noget med at gøre • Dør den 12. februar 1935 i en alder af 37 år
<h3 style="margin: 0;">Udfordringer</h3> <p>Han har haft en barndom, hvor han ikke er blevet set og derfor bliver han meget presset, når noget bliver svært.</p> <p>I pressede situationer reagerer han på en irrationel måde. Han bliver f.eks. aggressiv.</p> <p>Han har ikke stabiliseret i sit liv, fordi han er flyttet fra sted til sted så mange gange.</p>	<h3 style="margin: 0;">Mestring - når noget bliver svært</h3> <ul style="list-style-type: none"> • Verbale angreb på andre mennesker • Stikker tit af • Bærer nag - efter flere år bebrejder han stadig folk, han mener har generet ham • Aggressiv • Hidsig • Voldelig

To elever tænkte på tværs af tid, da de udviklede et kognitiv sagsformulering for en af fortidens skæbner fra Fattiggården.

at samarbejde tæt med skolens lærere og ledelse. Dette har sikret, at der i vanskelige situationer har været pædagogisk støtte og vejledning samt respekt for allerede etablerede aftaler om etiske retningslinjer og personsikkerhed. Projektet kunne kun realiseres takket være denne tryghed og det pædagogiske bagland.

I samarbejde med de unge har museet blandt andet:

Udvidet vores portefølje af erfaringsbaseret formidling, både analogt og digitalt. Det har vakt interesse hos såvel vores generelle besøgende som hos dem med egne

anbringelseserfaringer, pårørende eller fagpersoner, der arbejder med børn og unge i udsatte positioner. Eksempelvis har medarbejdere fra Svendborg Kommunes Familieafdeling og fra opholdssteder besøgt udstillingen som en del af interne medarbejderforløb med fokus på inddragelse af barnets perspektiv.

De unges personlige historier og deres refleksioner over historiske perspektiver har givet museet et unikt indblik i et område, som er centralt for vores arbejde. Deres stemmer er afgørende for, at vi kan forstå dette felt bedre og videreformidle det på en mere nuanceret og meningsfuld måde.

Tak

Tak til de deltagende unge frivillige i De Anbragtes Vilkår, Svendborgs Ungepanel og eleverne på Ringe Kost- og Realskole for at dele jeres historier og samarbejde med museet om at udvikle nye måder at formidle på.

Tak til lærere og ledelse på Ringe Kost- og Realskole for et stærkt samarbejde.

LauritzenFonden⁺

Ole Kirk's Fond **TrygFonden**